

forffjellige og indvirke saa overordentlig meget paa, hvad den enkelte Stat bør og kan anvende paa sit Krigsvæsen. Man holder meget af at sammenligne os med Belgien. Ja, der er mange Ligheder, men ogsaa store Uligheder. Belgien ligger ganske anderledes udjat under en Krig mellem Stormagter for at blive inddraget i Krigen og se sin Neutralitet blive kræntet end vi. Saa har det ingen Vær, det har ikke Behov for nogen Flaade, og derfor holder det en Land-Krigshær paa 130,000 Mand, medens vi derimod kun holde en paa 30,000. Og Belgien er nu nødt til foruden den temmelig nye Centralbefæstning i Antwerpen at anlægge en Fæstningslinie langs med Maasfloden; jeg huster ikke, hvor mange Millioner det er, den anslaaes til. Det kommer af, at Landet har langt mere ondt end vi ved at holde sig udenfor de store europæiske Krig. Man har ogsaa undertiden sammenlignet Danmark med Schweiz og Norge. Ja, havde vi en saadan Natur i vort Land, at det udelukkende bestod af snævre Dale mellem høie Bjerge, kunde vi maasse undvære Fæstninger, og da vilde der maasse i vort Folk være en mere krigerisk Aand, end vi kende her til Lands paa vore flade Sletter og med vort temmelig jævne og møieløse daglige Liv. Forresten kan man ikke rose den krigeriske Aand, der er i Norge for Tiden, thi de ere der i Færd med at reducere deres Hær paa en saadan Maade, at den ikke vil kunne gjøre meget Fyldest. Man har ogsaa indvendt imod Fæstningsforslaget foruden dets Dyrhed, at det er galt kun at befæste en enkelt Plet. Jeg skalde dog tro, at det var endnu dyrere at befæste flere Pletter, og naar denne enkelte Plet er Landets Hovedstad og Landets saarbareste Punkt, er det vistnok rigtigt at indskrænke sig til at befæste den. Det Dyreste er at udsætte den for at blive fuldstændig ødelagt.

Naar man nu spørger, om man kan bære denne Byrde, har jeg alt sagt, at jeg ikke kan svare et freidigt og bestemt Ja derpaa, men jeg kan endnu mindre svare Nei. Det bliver altid sværere for en lille Mand at bære en tung Rustning end for en stor, og at det er en tung Rustning, vi derved ville tage paa os, kan jeg naturligtvis ikke Andet end indrømme. Men jeg tror, vi kunne bære den, naar vi kunne vænne os til at omgaaes lidt mere økonomisk med de Indtægter og Indtægtskilder, vi have. Vi have en vis Tilværelighed til, især naar vi have Kassen fuld, at være noget flotte med vore Udgifter og at vise denne Fløthed i to forffjellige Retninger. Det nuværende økonomiske Tryk hænger ganske vist sammen med den Nationalseil, man har, at beregne sin Velstand for stor, og derfor

er denne for tidlig sluppen op, og man befinder sig nu i den modsatte Tilstand, desværre. Men vi ere ogsaa tilbøielige til at bære os saadan ad med vore Statsindtægter. Jeg kalder det ikke en økonomisk rigtig Beslutning, vi tog iqaar, at bygge 7 Mil Jernbane til 2½ Million Kroner for 20,000 Mennesker; det er en Foræring til hver af disse Personer paa 100 Kr. Men det er desværre ikke gjort med at bygge. Ja, var det endda kun det. Men vi skulle drive denne Bane, og det er en daarlig Anvendelse af Udgifterne at anlægge Jernbaner, som slet ikke betale sig. Ja, var det fuldkommen øde og uhyre frugtbare Egne, hvorigennem man vilde lægge Jernbane, saa at man kunde vente en stor Udvandring dertil, kunde det endda gaa an, men jeg tror ikke, at der vil komme flere Udvandrere til Himmerland end til Himmerig. Jeg kalder det fremdeles ødselt, at man ikke benytter de gode Skatteobjekter, man har, at man navnlig ikke lægger en alvorlig Skat paa Brændevin, uagtet man har Erfaring for, at den aarlig ødelægger mange Mennesker, og at man lige saa lidt er enig om at beskaffe det bairiske Öl, som ogsaa er en Fordærvelse for saare Mange. Dette at man har ladet to Skatteobjekter, hvoraf man maasse kunde indvinde 2 à 3 Millioner Kr. om Aaret, ligge, kalder jeg Fløthed. Saa vil man ogsaa kunne sige, at det af og til og hist og her har viist sig, at vi have en temmelig slø Administration. Jeg tror, at der gaar ikke saa ganske saa Indtægter tabt mellem Aar og Dag, fordi Administrationen ikke er frap nok. Men lad det nu ligge, det er vanskeligt at bevise. Endelig er der det Flotteste af alt, nemlig dersom vi vilde foretage os det, der nylig er foreslaaet, at dele Statskassens Midler ud imellem Kommunerne. Jeg mener ikke, at der ikke er Byrder, som Kommunerne bør lettes for, men jeg mener, at denne Uddeling af Statskassens Benge til dem, der trænge, og til dem, der ikke trænge, er en Fløthed over al Maade. Smidlertid er der en Beparelse, som man undertiden hører Antydninger af, men som jeg paa det Allerbestemteste maa protestere imod, hvor meget den end maasse kan spøge i en eller anden Samtidigs Hjerne, det er den at tilfidesætte vor Flaade for Fæstningens Skyld. Thi gjør vi det, vil det cerede Mindretal maasse kunne faae Plet i sin Frygt for en Deling af vort Land. Naar Staten berøver sig selv det eneste Middel, den har til undertruede og krigeriske Forhold at vedligeholde og tiltvinge sig Forbindelsen mellem Landsdelene, kan det se farligt ud for at holde sammen paa det Hele. Ved Flaadens bortførelse fra Kjøbenhavn i 1807 faldt Norges